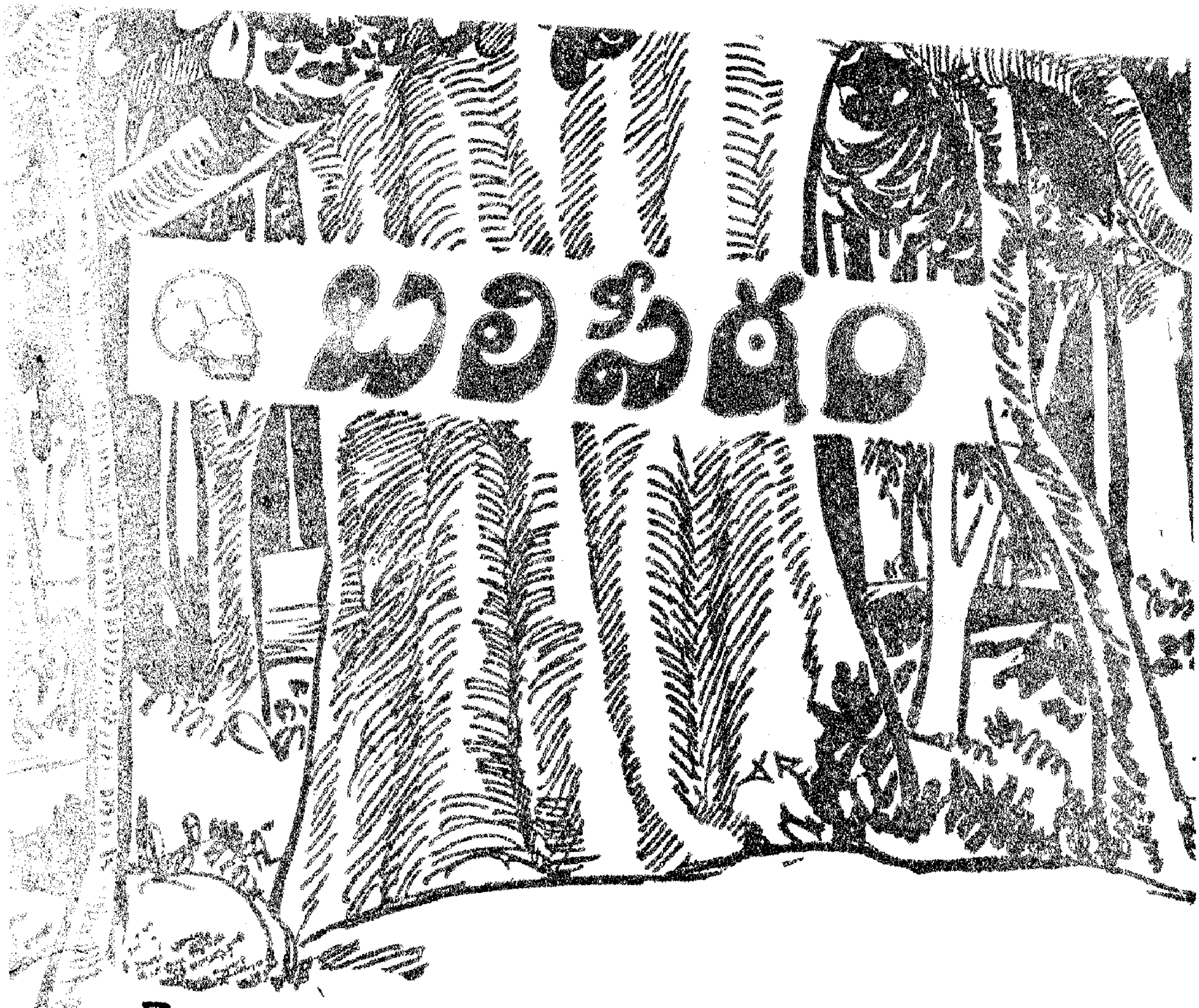

చేతో తుపాకీ పట్టుకొని వేటకై అడవిమార్గంపట్టి పోతున్నాం. అతనికి తుపాకీ వేటలో మంచి గురుందని మా ప్రాంత మంతా చెప్పుకుంటూంటారు. మా అడవుల్లో అతనికి తెలియని తావుంటూ లేదు. నేను అతని వద్ద నూతనంగా శిక్షపొందుతున్నాను. తుపాకీపట్టటం గురిచూచి కాల్చటం నేర్చుకుంటున్నాను.

అప్పటికే చాలా దూరం సాగిపోయినాం. మేము బయలుదేరేవేళ కింకా చీకటి తెరలలో కీచురాళ్ళ ధ్వని వినిపిస్తూనే ఉంది. నిర్మలాకాశంలో మెరిసిమెరిసే తారలింకా అదృశ్యం కాలేదు. అతనితో ఎంతదూరం నడిచినా విసుగనిపించదు. అతనెప్పుడూ కథలు కూడా చెబుతూంటాడు. అవన్నీ ఆ పరిసర ప్రాంతాల్లో జరిగినవిగానే ఉంటాయి.

అతను భూపతిరాజు. విద్యాభ్యాసాన్ని వెనక్కి నెట్టి జీవితానుభవాన్ని గడించుకున్నాడు. మనిషి పొడుగరి. ఉక్కులాంటి శరీరం. దట్టమైన మీసాలు. చూపులు గంభీరంగా తీక్షణంగా చూస్తున్నట్లు, లోతుగా ఆలోచిస్తున్నట్లుంటాయి. జీవిత సత్యాన్ని తెలిసికొన్నట్టు అతని ముఖంలో ప్రస్ఫుటమవుతూంటుంది. అతని సంభాషణలో ఉడుకుదుడుకు లుండవు.

మా ఊరి పొలిమేర దాటాం. అరణ్యం పొలిమేర చేరుకోగలిగాం.

డి. లక్ష్మీకరరాజు

అప్పటికప్పుడే అరుణకిరణుడు తూర్పు కొండకొమ్మల్లో దోబూచులాడుతున్నాడు. ప్రకృతంతా సూర్యకిరణాల బంగారుకాంతులలో పులకించింది. అక్కడ రాతితో కట్టబడి శిథిలావస్థలో ఉన్న గృహాలు ఎదురైనాయి. "ఆ పాడుబడిన కొంప లెవరివి? అక్కడెందుకున్నాయి?" అంటూ భూపతిరాజును ప్రశ్నించాను.

"నేను వాటిని గూర్చి చెబుదామనుకున్నాను. అక్కడొక అద్భుతగాథ జరిగింది. అది తర్వాత చెబుదునుగాని ముందా గృహాలను చూద్దువుగాని రా! అందులో కొందుగాను, వెనక ఉన్న కొండపల్లి ముఖ్యంగా నీవు దూకించాలి!" అని చకచకా ముందుకు నడుస్తున్నాడు. అతని ననుసరించడమే నా పనిగా ఉంది.

ఆ స్థలంలోని ఇండ్లన్నీ ఎత్తయిన రెండు కొండల క్రింద విశాలమైన బండరాతిమీద నిర్మింపబడి ఉన్నాయి. వాటికి ఆకారముంటూ ఒకటున్నా చాలామట్టుకు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి. వంద సంవత్సరాల క్రితం కట్టబడిన కొంపలవి. అన్నీ లెక్కిస్తే వంద గడప లుండొచ్చనిపించింది. ప్రతి ఇంటికీ నల్ల రాతిని మలిచి నాలుగువైపులా నిలువెత్తున గోడలు కట్టబడినాయి. పైనేమో రెల్లుగడ్డితో చక్కగా కట్టబడి ఉండేవని భావించవచ్చు. కాని ప్రస్తుతం పైకప్పంటూ ఏమీ లేదు. బావురుమంటూ అందవిహీనంగా మనవైపు చూస్తుంటాయి. వాటి పూర్వవైభవాన్ని ఊహించాలంటే పౌరాణిక గ్రంథాలలో వర్ణించిన యక్షేశ్వరుల అలకాపురులు మనముందు సాక్షాత్కరిస్తాయి.

ఆ ప్రదేశానికి ఉత్తరాన గ్రామం పొలిమేరలవరకు ఏపుగా ఎదిగిన మామిడితోపులు. పశ్చిమదిశగా మైలు దూరంలో కనికలగట్టు. వెండినీరు పులుముకున్నట్లు నిగనిగలాడుతూ తీగ మెరుపుల్ని మెరిపిస్తూంటుంది. కనుచూపు మేరలో తూర్పుభాగాన వాగేటికోన. అది లెక్కలేనన్ని సెలయేళ్ళతో నిండుకొని ఉంది. ఎగువప్రవు పర్వత సానువుల్లోంచి ప్రవహించే సెలయేటి జలప్రవాహాలన్నీ కలిసి పెద్దేటిలో కలిసిపోతాయి. అది మా గ్రామాన్ని ఒరసికొని గంభీరంగా పల్లెపడుచులా పరుగిడుతూంటుంది.

తూర్పుదిక్కున ప్రవహించే వాగేటికోనకు ఇరువైపులా మునకలగట్టు, ఎలతర్లగిన్నెల అనే రెండు గుట్టలు చిన్న కొండల్లా నిల్చిఉన్నాయి. ఆ రెండు కొండల నడుమ వాగేటికోన కడ్డంగా రిజర్వాయర్ నిర్మిస్తే కొన్ని పదుల గ్రామాలు, మైదానాల్లా బీళ్ళల్లు వారిఉన్న బంజరు భూములు సస్యశ్యామలాలవుతవి. బంగారు పంటలు పండుతవి.

2

పాడుపడిపోయిన ఆ [illegible] ఇండ్లను చూశాడు అందులో కొండుగాడు ఎంకి నివసించిన గృహాన్ని ప్రత్యేకంగా తిలకించినాడు. వాటి శోకవిశిష్టత ఆపాదించి భూపతి రాజా నాకు చూపించినాడు.

“దూరాభాపుగా మరి! ఇక కాలు కదిలించు. పొద్దెక్కిందంటే ఎండలో నడవటం కష్టమౌతుంది” అన్నాడు భూపతి రాజా.

కొండుగాడి నివాస స్థలాన్ని నాలుగువైపులా వెదకుతూన్న నా కళ్లు భూపతిరాజామాటలు వింటూనే పైకి తేలిపోయాయి. అప్పటికే ఉదయార్కుడు ఆకాశపథాన పందెం వేసుకు పరుగిడుతున్నాడు. గట్టిగా నిట్టూర్చి బరువు గుండెతో అతని వెనకాలేసాగిపోతున్నాను. ఇక నాలోని సంశయాలను అదుపుకోలేకపోయాను. “కొండుగాడు ఎంకి నివాసం చేస్తూండిన శిథిల గృహాలను చూపించినారు వారిని గురించిన కథేదైనా చెప్పవల్సి

చున్నారా! ఐతే ఇక ఆలస్యం ఎందుకు?" అని అడిగేందుకు తొందరపడుతున్నాను. కాని, నీవు అడగక్కర్లేదు. నేనే చెబుతున్నాగా అన్నట్లు ప్రారంభించినాడు భూపతిరాజా.

"ఆ గూడెంలోని యానాదులందరూ కొండలకు కోనలకు పోయి, ప్రకృతి సంపదల్ని తెచ్చి మన పల్లెలోను, పరిసర ప్రాంతాల్లోను అమ్ముకుని జీవించేవారు. కొండుగాడు తేనె తీయటంలో నేర్పరి. వాడికి అదే వృత్తి. వాడి కదో విశిష్టతను తెచ్చింది. కొండుగాడి దెబ్బంటే చిత్తూరుకోన అబ్బా అనాలి! తేనెకు ఆ కోన పేరుమోసింది. ఆ పరిసరాలకే ఎక్కువగా పోయేవాడు కొండుగాడు.

చిత్తూరుకోనకు పోవాలంటే చాలా మార్గాలున్నాయి. ఆ మార్గాలన్నీ కొండుగాడికి పిండికొట్టిన రాయి. అన్ని కోనలకు చిత్తూరుకోన కేంద్రంలాంటిది. దారంటూ తెలిసినవారికి ఏ మార్గంపట్టి వెళ్ళినా అక్కడకు చేరుకోవచ్చు. కొండుగాడు మాత్రం అరణ్యప్రాంతాలన్నీ చుట్టి వచ్చేవాడు. గుండాలకోనకు వెళ్ళి అక్కడనుంచి అడ్డదారిపట్టి దుప్పట్లగుంత కొచ్చేవాడు. ఆ పర్వతసానువుల్లోంచి ప్రయాణం చేసి అమ్మోరిగుండం చేరి తర్వాత చిత్తూరుకోనకు నడక సాగించేవాడు.

చిత్తూరుకోన చిత్తూరు అడవుల్లో పుట్టి మన గ్రామానికి రెండామడల దూరంలో ఉన్న చామకొండవరకు ప్రాకి అందులో లీనమయిపోతుంది. అప్పటికి పోవాలంటే చాలా కష్టసాధ్యంతో కూడుకున్న పని. ఏ కొద్దిమందో తప్ప తతిమ్మా జనం ఆ ప్రదేశాన్ని చూచే ఉండరు.

నాటు తుపాకిగురెంతో కొండుగాడికి రాతిగురికూడా అంతే. వాడు ఫలానాచోటని రాయి విసిరాడంటే తప్పిపోకుండా తగిలిందన్నమాటే. కావాలంటే తిరుగు లేకుండా కన్నుమూసుకొని శబ్దాన్నిపట్టి కొట్టగలడు. ఒకపర్యాయం ఏం జరిగిందో తెలుసా? వాడు కోలిబాటను పోతూంటే ఎదురుగా చిరుతపులి తగిలింది. వాడికి పదిబారల దూరంలో అది కూర్చొని నోరుతెరచి వాడివైపే తదేక దీక్షతో చూస్తూంది. కాని, కొండుగాడికి భయమువేసేలేదు. మరి కొద్దిసేపట్లో అది వాడిమీదకు దుముకేది. అంతలోనే కొండుగాడు కత్తిరాయి తీసికొని దాని నోట్లోకి చొచ్చుకుపోయేట్లు కొట్టినాడు. అది గిర్రునతిరిగి రక్తం కార్చుకుంటూ పరుగు లంకించుకుంది. వాడి సాహసకార్యాలన్నీ చుట్టుపట్ల పల్లెయులు కథలల్లి చెప్పుకునేవారు. నేటికి వాణ్ని గురించి చెప్పుకుంటూనే ఉన్నారు.

కొండుగాడి సాహస కృత్యాలను ఎంకి

కూడా విని మురిసిపోయేది. అలాంటి మొనగాడు తన భర్తకావడంకన్నా అదృష్టం మరేముంటుంది అనుకునేది. ప్రతిదినము గంగమ్మ గుడికిపోయి కొండుగాణ్ని తనవాడినిగా చేయమని సాష్టాంగ పడేది.

కొండుగాడు ఆజానుబాహువు పత్తుగా పెరిగిన మీసకట్టు. చారడేసి నేత్రాలు. ముఖం గంభీరంగాఉన్నా జాలి ఉట్టిపడుతూంటుంది. వంకరలుతిరిగిన బలమైన కండరాలు. వెడల్పాటి ఛాతీ. చేతిలో ఎప్పుడూ గుండుతేలినమనిషెత్తు వెదురుకర్ర ఉంటుంది.

కొండుగాడి పదవ ఏటనే అమ్మను, నాన్నను కలరావ్యాధి పొట్టబెట్టుకుంది. వాడంత దరిద్రుడు లేడంది లోకం. లేకుంటే చిన్నినాట తలిదండ్రు లెందుకు చస్తారు? అని తలపోసుకున్నారు. కొండుగాడు ఎన్నో కష్టాలు పడినాడు. ప్రవాహసాదృశ్యమైన జీవితంతోపాటు పెరిగి పెద్దవాడయినాడు. తన కర్తవ్యం ఏమిటో తెలియదు. ఎన్నో ప్రతిబంధకాల్లోంచి ఒంటరిగాడైన యువకుడుగా బైటపడినాడు. వాడు జీవితంలో పునః ప్రవేశించినట్లయింది.

అందచందాలతో అవయవసౌష్టవంతో ఇరవది ఐదు సంవత్సరాల యువకుడైన కొండుగాడు చక్కదనంతో వనదేవతలా వున్న ఎంకి తనపాలిటి ప్రణయసుందరి అనుకొనేవాడు. తప్పితే వాడికి ఎటువంటి ఆత్మబంధువులులేరు. అంతవరకు స్నేహితులంటూ ఉన్నా ఎడారిలో నివసిస్తూన్న ఒంటరికపోతంలా రోజులు నెట్టివేసినాడు.

కొండుగాడు, ఎంకి – ఇద్దరిదీ ఒకే ఈడు, ఒకే జోడు కూడా. ఇద్దరూ ఒకే గూడెంలో పెరిగారు. ఇంటిప్రక్క ఇల్లు, కలిసిమెలిసి తిరిగేవారు. ఆట్లాడుకుంటూ పోట్లాడుకుంటూ ఒకరి కనుసన్నల్లో ఒకరు మెలిగేవారు. తియ్యటి కబుర్లు, కథలు చెప్పుకుంటూ పరిస

ఒకాయన: "మీరు మా ఊరి కొచ్చినప్పుడు తప్పనిసరిగా మా ఊరి పిచ్చాస్పత్రిని చూసారు కదూ! చాలా తమాషాగా ఉంటుంది!"

ఇంకోఆయన: "అయితే అక్కడ మిమ్మల్ని ఏ నంబర్ రూములో కలుసుకోవచ్చు?"

—టి. కృష్ణస్వామిగౌడ్,
(హైదరాబాద్) - 6.

రాల్లోని కొండలు, కోనలు శిఖరాల కెక్కేవారు. ఒకరికొకరు దయ, జాలి కనపర్చుకునేవారు. ఇద్దరిలో ఎవరు కష్టపడుతున్నా దుఃఖపడుతున్నా మెత్తటి మనస్సుతో లాలిస్తూ ఓదార్చుకునేవారు.

కాలం వారిని ప్రేమతో బంధించింది. వారి అందం, వారి స్వభావం, గుణాలు, దోషాలు అన్నీ కలిపికున్నారు. ఒకరి జీవితంలో మరొకరి జీవితం మిళితమై ఏకం కావాలని మనసుల్లో మమతలను పెంచుకున్నారు. వారిలో ఒకవిధమైన ఉద్వేగం, మరొకరకమైన కోర్కె నిండిపోయింది. వారి మానసిక శారీరక తత్వాలు పెనవేసుకున్నాయి. ఈ బలీయమైన ప్రకృతి శక్తి వారి వివాహానికి దారి తీసింది. వారు వివాహం చేసుకోవా లనుకున్నారు.

3

ఎంకి కొండుగాణ్ని వివాహ మాడతానని సూచనగా తండ్రితో అంది. కోతికి కల్లు త్రావించినట్లయింది ఆమాట. "ఛ! బంగారట్లాంటోడు బావ. మా మేనత్త కొడుకు రామిగాడుండగా, కొండుగాడెందుకే దరిద్రపు మొహం. మేనరికం కాదంటావా? నాఊపిరుంటే కొండుగాడికి కట్టబెడతానా? వాడి పూసిత్తావంటే యీపు పగుల్తది. జాగర్త!" అంటూ తిట్టిపోసినాడు ఎంకిని.

రామిగాడు ఎంకి మేనత్త కుమారుడు. ఆ ఊర్లో పేరుమోసిన రౌడీ. రామిగాడి దుష్ట స్వభావం చూచి ఊరంతా అసహ్యించుకుంది. వాడంత దుర్మార్గుడు లేడని లోకం కోడై కూసింది. ఎంకిని ఏదోవిధంగా తన దాన్ని చేసికోవాలని ఉబలాట పడినాడు రామిగాడు. అందుకే ఎంకితండ్రికి అవసరం కొద్దీ డబ్బులుకూడా అందించేవాడు. నిషా తగ్గకుండా సారాయి తాపించేవాడు. ఎంకిని రామిగాడికే ఇచ్చి కార్యం జరిపిస్తానని తండ్రి మాటివ్వడం జరిగింది.

ఎంకి ఒంటరిగా కన్పిస్తే కన్నుగీటేవాడు రామిగాడు. తనను పెండ్లి చేసుకోమని ప్రతిమాలేవాడు. కాని ఎంకి వాడిమాటలు పట్టించుకునేది కాదు. రామిగాడి చేష్టలు ఎంకికి అసహ్యం పుట్టించేవి. ఒకరోజు ఏకాంతంగా ఇంటిలో ఉన్న ఎంకిని బలవంతంగా పట్టుకోబోయినాడు రామిగాడు. వాడి బలమైన చేతుల్లోంచితప్పించుకునేందుకు ప్రయత్నించింది. ఊపిరాడక గట్టిగా కేకపెట్టింది. అంతలోనే కొండుగాడు పరుగుపరుగున అక్కడ చేరినాడు. ఆ దృశ్యాన్ని చూచిన కొండుగాడు నిర్విణ్ణుడయినాడు. ఆ [illegible] అప్పటికీకూడా ఎంకిని వదలలేదు. కొండుగాడిలో కోపం శిఖరాగ్రాన్నందుకుంది. ఆ యువకుని హృదయం నిప్పులంగా

నిలువలేక బుసకొట్టింది. రామిగాడిమీదకు కోపంగా దుమికినాడు. వాడిని తన రెండు చేతులతో నొక్కిపట్టుకొని నేలకువిసిరాడు. తన చేతులు వేడి పుట్టేటట్లు వాడి వీపు చిత గ్గొట్టనాడు. వాడి తలకెక్కిన అహంకారం దిగిపోయేట్లు చేసినాడు. నలుగురు గుంపు చేరకముందే రామిగాడు మునిమాపు చీకట్లోకి జారుకున్నాడు.

తన పరాజయాన్ని అణచిపెట్టుకోలేని రామిగాడు పగబూనిన పన్నగంలా బుసలు కొట్టేవాడు. అప్పట్నుంచి కొండుగాడ్ని ఉక్రోషంతో చూచేవాడు. వాడిమీద ద్వేషాన్ని త్రవ్వుకొని కుప్పలు పోసుకునేవాడు. కొండుగాడ్ని మసిచేస్తాను చూడండి అంటూ ఊరి జనంతో ప్రగల్భాలు పలికేవాడు. రామిగాని అసూయకు అవధుల్లేవు."

4

అప్పటికి ఎంతదూరం నడక సాగించినామో తెలియకపోయినా అక్కడికొస్తూనే భూపతిరాజు ఆగిపోయినాడు. అతనితో పాటు అతను తెలియజేస్తూన్న కథకూడా అప్రయత్నంగా నిలచిపోయింది. ప్రకృతి కొంత ఆ పరిసరాలను తనకోరకే సృష్టించుకుందేమో ననిపిస్తుంది. భూపతిరాజు తన చేతిలోని తుపాకి క్రింద పెట్టినాడు. ప్రక్కనేఉన్న ఇసుక లోడి అందులో ఊరి చేరిన నీటిని త్రాగి "ఎంత చల్లగా మధురంగా ఉన్నాయో త్రాగి చూడు" అంటూ ప్రక్కనే ఇసుక తిన్నెమీద కూలబడినాడు. అప్పటికే చాలా దూరం నడిచామేమో గొంతు తడి ఆరిపోయే ఉంది. నా కండ్లు ఆశతో ఆకగా చెలమవైపు చూచినాయి దోసిటితో ఎన్ని నీళ్లు త్రాగినానో. కడుపు బరువెక్కిందని తెలిసి ఆపేసినాను. "అబ్బ! ఆ నీటిని సేవించటంవల్ల లభ్యమైన మధురానుభూతిని నా జీవితంలో మరువలేను. అప్పటికే హృదయం తన్మయత్వంలో పొంగిపోయింది. పూర్వం దేవతలు సేవించిన అమృతం ఇంతకంటె మధురంగా ఉంటుందా?" అని అనుకున్నాను.

ఆ ప్రాంతంలోని ప్రకృతి వింతశోభను వీక్షిస్తూంటే నా కళ్ళు మెరిసిపోతున్నాయి. విస్ఫారితనయనాలతో నాలుగువైపులా పరికించాను. ప్రకృతంతా స్వయంగా నాకు ప్రత్యక్షమవుతూంది. నా భావాలు అంబర వీధిని విహంగ విహార మొనర్చుతున్నాయి. శిఖరాలనుండి కలకలధ్వనులతో దూకుతున్న సెలయేరు. సెలయేటి గట్టున నేరేడుచెట్లు, ఈతచెట్లు గుంపులు గుంపులుగా ఉన్నాయి. వీటిమీద పరుగులు పెడుతూన్న చల్లటిగాలి. ఎండతాకిన పిట్టలన్నీ విశ్రాంతికి ఆ చెట్ల కొమ్మలమీద వాలి అవ్యక్తమధురంగా [illegible] [illegible]

అమృతాంజనము

నొప్పులతో కూడిన వ్యాధులు ముదరకముందే కుదురుతాయి

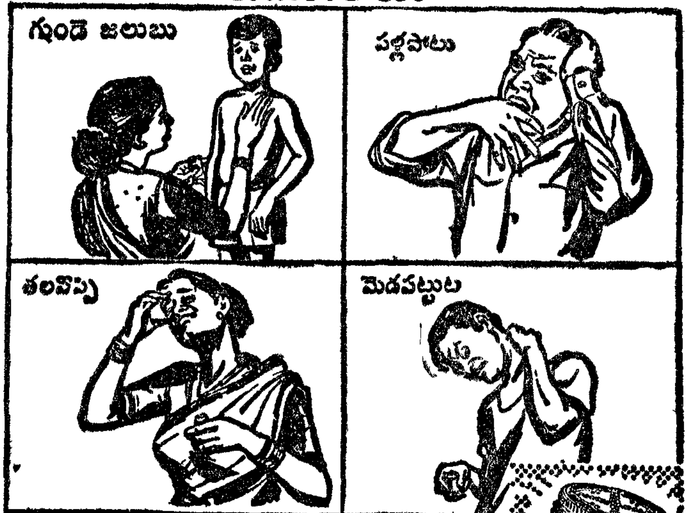

అమృతాంజనము బాధను నివారించడమే గాక బాధ కారణాన్ని కూడా నిర్మూలిస్తుంది. ఇది రక్త వంధ్యాన్ని శమింపజేసి రక్త ప్రవాహాన్ని క్రమపరచుటకు ఉపకరించును.

ప్రతిసారి దీనిని అతి కొంచెమే ఉపయోగించవలసి ఉంటుందంచేత ఒక బుడ్డి నెలలతరబడి వస్తుంది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-4.

మరియు బొంబాయి-1. కలకత్తా-1, న్యూఢిల్లీ.

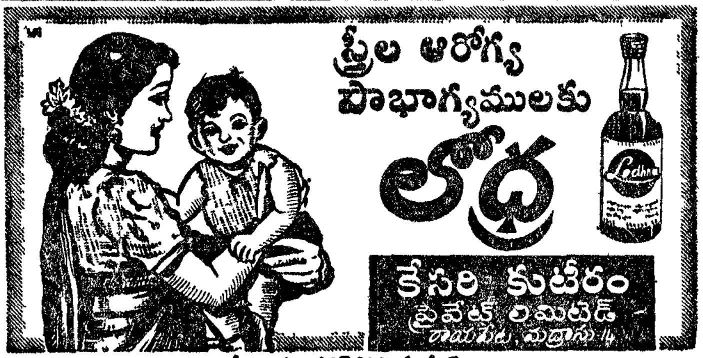

చదవాలి-సుఖపడాలి

దాంపత్య జీవితంలో సుఖపడలేని వారిని ఉద్ధరించుటకు ప్రముఖ డాక్టర్లు కనుగొన్న కొన్ని అమూల్య రహస్యాలు "జీవిత రహస్యాలు" పుస్తకంలో ఉన్నాయి. ఇంకా అందులో ఒకసంతు ధాతుపుష్టి 80 సంతుల రక్తం సమమవుతుందనేది అబద్ధమని ఎలా నిరూపించారు, వీర్యాల నష్టంవల్ల ఫలితాలు, వాటిలో లోపాలవల్ల, బుద్ధి పరిణామాలు, సుఖవ్యాధులు రాకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, దాంపత్య జీవితాన్ని ఆనందమయం చేసుకోవడానికి కనుగొన్న మార్గాలు, కుటుంబ నియంత్రణమార్గాలు, [illegible] "జీవిత రహస్యాలు" [illegible] [illegible]

అజీర్ణం, ఆకలి లేకపోవడం మున్నగునవి

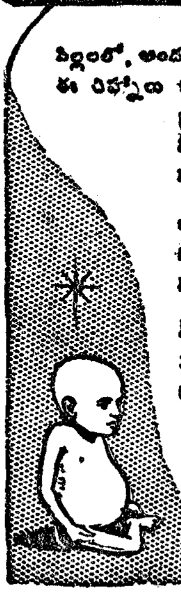

పిల్లలలో, అందులోనూ ప్రత్యేకించి ఏడాది నుండి, మూడేళ్లలోపు పిల్లలలో, ఈ చిహ్నాలు కనిపిస్తే అశ్రద్ధ చేయవద్దు. తల్లిపాలు మార్చి, మరొకటి ప్రారంభించడం, తేలికగా అరగని పదార్థాలు తినిపించడంవల్ల కల్గవచ్చే ముందు కూడా లివర్ చెడి, వ్యాధికి దారి తీయవచ్చును.

జమ్మివారి లివర్‌క్యూర్ మున్ముందు లివర్ వ్యాధులు రాకుండా కూడా నిరోధించే టానిక్‌గా పనిచేస్తుంది. లివర్ మామూలుగా పని చేయడానికి ఉపకరిస్తుంది.

మీ బిడ్డ లివర్ పరీక్ష చేయించండి. జమ్మివారి డాక్టర్ ఫ్రీ సమీపంలోగల పట్టణానికి ప్రతినెలా వస్తారు. ఆయన పర్యటన కార్యక్రమంకోసం వ్రాయండి.

జమ్మివారి

లివర్‌క్యూర్

పిల్లల లివర్, స్ప్లీన్ వ్యాధులకు

జమ్మి వెంకటరమణయ్య అండ్ సన్స్

బ్రాంచీలు: 17/283-హిందీ వీధి, గాంధీనగర్, బకింగ్‌హాంపేట పోస్టు, విజయవాడ-2. * ఓరుగంటివారివీధి, విజయనగరంసిటీ.
132/1. మహాత్మగాంధి రోడ్డు, కలకత్తా.

PAKCO పాక్లో స్లో-స్పీడ్, కోల్డు స్టార్టింగ్, క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు —

* పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
* తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
* క్రమమైన నడక
* దిట్టమైన నిర్మాణం
* ఎక్కువ మన్నిక
* అద్భుతంగా పనిచేయును
* శాక్ ఫ్యూయల్, ఇంజక్షన్ పరికరములు

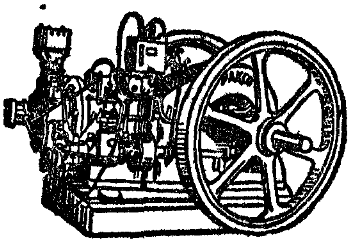

మద్రాసు ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు ఏజెంట్లు

Grams: "LAMP" **K. S. SHIVJI & CO.,** (Estd. 1903)
Phone 13617 పోస్టు బాక్స్ No. 5, 178 79 బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1

సుఖజీవిత సేవ

భారతి "సిద్ధ వైద్య మహిమ" మన దేశ సిద్ధుల సాటిలేని కీర్తికి ఒక తార్కాణము.

"మేల్ మాయిల్ మందు"

ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుష్ఠరోగనివారిణి భయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలను పునర్జన్మమిచ్చు అద్భుత సంజీవి మేహరోగ నివారణ మాత్ర, లేహ్యము.

డా॥ కె. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచ్చారి & సన్సు

5/22, మేల్ మాయిల్ (P. O.) (N. A. Dt.) S. India.

బలిపీఠం

సంధ్యాకాంతితో ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటూ ఎత్తయిన కొండశిఖరం పైనక్కి త్వరగా నడుస్తున్నాడు. ఆ సంజవెలుగు నునిది ఛాయల కాంతులలో మేఘాలు బంగారు తివాచీలలాగా నాగేటికొండను చుట్టుతూన్నట్టు తెరలు తెరలుగా ప్రేలాడుతున్నాయి. ఆ ప్రకృతి సోయగము, అందులోని ఆనందములో మునిగిపోయి ఎక్కడో సుదూర ఆనంగస్వర్గంలో విహరిస్తున్నాను.

అంతలోనే భూపతిరాజు గొంతు వినవస్తుంది. మాటలు ఒకటొక్కటిగా వెలువడుతున్నాయి. నిశ్చేష్టపోయి అతనివైపు చూచినాను. అతను పునరాలోచించుకుంటూ కథను తెలియజేయడం ఆరంభించినాడు. "ప్రస్తుతం మన ముంటూన్న స్థలంలోనే వారిద్దరూ కలిసికునేవారు," అంటూ ధ్యానంగా హసిస్తూ నాప్రక్క చూచినాడు. లిత్తపాటు ఆగిన నా గుండె తిరిగి చిచ్చుగా కొట్టుకోసాగింది.

"ఆ దినం సాయంకాలం కొండుగాడూ ఎంకీ ఇచ్చటకే వచ్చి చేరుకున్నారు. తమ హృదయాలు విప్పి మాట్లాడుకున్నారు. తమలోని మధురభావాల్ని వ్యక్తం చేసుకున్నారు. దివ్యానుభూతుల్ని ఊహించుకున్నారు. భావిజీవిత ప్రగతికి జంటగా బాటలు వేసుకోవాలనుకున్నారు. ఆనాటి సంభాషణకు ఒక ప్రాముఖ్యత ఉంది.

"ఈలా రావటం నామంచికాదు!" అంది ఎంకి.

"ఏం ఇష్టంలేదా?" అన్నాడు కొండుగాడు.

"ఎంతమాట!" అంటూ కొండుగాడి నోరు మూసింది.

"ఐతే ఎందుకు రాలేవు?" కొండుగాడి ప్రశ్న.

"నిన్నంటే అడిగే దిక్కులేరు బావా! అందులో మొగాడివి. మా నాన్న నన్ను రామిగాడికిస్తానని డబ్బులు గుంజాకొన్నాడు. నేనిట్టా రావటం తెలిసేనా? అమ్మో! ఇంకేముంది! బతకనిస్తాడా?" నిర్వేదంలో సంజాయిషీ చెప్తుంది

"మరి నిన్ను చూడకుండా ఎట్టుండేదే?" ఆ మాట కొండుగాడన్నప్పుడు ఎంకి హృదయం పులకరించింది. ఆనందంతో నృత్యం చేసింది.

"బాగానే ఉంటారు మొగాళ్ళు! అట్లనే చెప్పి పురికొల్పుతారు" ఎంకి దెప్పిపొడిచింది.

"నిజం ఎంకీ! నీకోసం ఏమైనా చేస్తా. గంగమ్మ సాచ్చి!"

"ఐతే ఇద్దరం పెండ్లి చేసుకుంటేపోతుంది బావా!"

"మీనాన్న ఒప్పుకుంటాడంటావా?" తన సందేహాన్ని వెలిబుచ్చినాడు.

"ఎప్పటికో ఏం చేస్తాగులే! అంతా అయిపోతే గమ్మునుంటాడు."

"ఐతే ఇక ఆలస్యమెందుకే! ఈ రాత్రికే పయనమై చిత్తూరుకోన చేరుకుందాం! ఏమంటావ్?"

"ఏమంటాను! సై యంటాను! మనతో పాటు మా తమ్ముడు సుబ్బిగాడు కూడ వస్తాడు. వాడికి నన్ను నీ చేతుల్లో ఉంచా లనుంది!"

అట్లాగే హాయిగా, మధురాతిమధురంగా, ఒకరి కళ్ళల్లో ఒకరు వెలుగులు చూచుకుంటూ కాలాన్నిగూడా గుర్తించకుండా ఆనందలహరుల్లో మునిగిపోయినారు.

5

అప్పటికింకా తెల్లవారిందికాదు. అంతవరకు ఎంకి నాన్న తప్పత్రాగి ఓ చెట్టు క్రిందనే పడున్నాడు. త్రాగిన మత్తు కాస్తా తొలికోడి కూసేవేళకుగాని తగ్గిందికాదు. ఇంటికొచ్చి తలుపు తోశాడు. ఇంట్లో దీపం నిశ్చలంగా వెలుగుతూంది. ఎంకిమాత్రం కనిపించలేదు. కొండుగాడి ఇల్లు కూడా కండ్లలో దీపాలు పెట్టుకొని గాలించినాడు. ఫలితం శూన్యం. ఎంకి గుడిసెమీద జబ్బేసి కొండుగాడితో పారిపోయిందంటూ గోల చేసినాడు. ఊరు ఊరంతా ఊరేగి అక్కడ చేరింది. రామిగాడు అట్టహాసంచేస్తూ మీసాలు మెలిపెడుతూ వచ్చినాడు. కొండుగాడు చేసినపని అప్పటికిగాని వాడికి తెలిసి వచ్చిందికాదు. "పిరికిపంద, పారిపోయినాడు. వాడిపని పట్టకపోతానా! నా కన్యాయం చేసినోడు బతగ్గలడా! వాడి డొక్కచీల్చి పేగులుతీస్తా చూడండి! సుబ్బిగాడు కూడ వారితోనే పోయినట్టున్నాడు. వాడి తల బద్దలుకొట్టకపోతే నాపేరు రామిగాడు కాదు!" అంటూ వాడి నోటికొచ్చినట్లు వాగటం ప్రారంభించినాడు. తల ఊగిస్తూ తన హుందాతనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాడు.

తాము నిర్ణయించుకున్న ప్రకారం కొండుగాడూ ఎంకి చిత్తూరుకోన చేరుకున్నారు. వారికి తోడుగా ఎంకి తమ్ముడు సుబ్బిగాడు కూడా ఉన్నాడు. దొరికిన చోటల్లా అడవిగడ్డలు, పండ్లు తింటూ ఆనందంగా పాటలు పాడుకుంటూ ఆ ప్రాంతం చేరుకున్నారు. పసిపిల్లలంత అమాయకంగా వారు తయారయినారు.

తల పైకెత్తి తిలకిస్తే చూపుకందినంత ఎత్తుంటుందా చెట్టు. మబ్బుల్ని చీల్చుకొని ప్రాకిపోయినట్లు కన్పిస్తూంది. మనం ఆ చెట్టు మీద కెక్కి పరికిస్తే మరో అంతస్తుకట్టినట్లు అంతరిక్షాన్నందుకున్నట్లుంటుంది. మధ్యన పెద్ద పెద్ద తొర్రలు తీసినట్లు గోతుల్లా ఉంటాయి. అవన్నీ తేనె పెరలతోనిండి తేనెటీగలు ముసురుకొని పైకప్పు వేసినట్లు ఉన్నటి రాతిగుండ్లలా గుంటాయి. వాటిని చూచిన ఎంకిహృదయం ఉరకలువేసింది. తేనె తీద్దామా అన్నట్లు ఎంకివైపు చూచినాడు కొండుగాడు. అంతకంటేనా అన్నట్లు ఎంకిచూపులు ఉత్సాహంతో చిందులు త్రొక్కినాయి. తడికి తేచించే తడవగన్నట్లు సుబ్బడితోకూడా ఇద్దరూ చెట్టుపైకి అధిరోహించారు.

వెదురుకట్టెలు కొట్టి ఒకచోట కుప్ప వేసుకున్నారు వెదురుకర్రలకు ఇరువైపులా గనుపు లుండేట్లు మల్చుకున్నారు. చేపినార సేకరించుకున్నారు. రెండువెదుళ్ళకు మధ్య గనుపులకు చేపినారతో గట్టిగా బిగించి కట్టుకున్నారు. మధ్యలో ఎక్కడైనా పుటుక్కుమంటుందేమో నని నాన్నంత జాగ్రత్తగా పరిశీలించినారు. అదంతా చక్కగానే ఉన్నట్లు సంతృప్తిపడినారు. మరొక చేపిత్రాటిని పేనవేసినారు. ఆ రెంటిని ఒక చెట్టుకు బిగించినారు. కొండుగాడు తేనె తీసే పరికరాన్ని నడుముకుబిగించుకున్నాడు. కొండదేవతలకు నమస్కరించినారు. ఎంకిని అక్కునచేర్చుకొని భయపడవద్దని వీపు తట్టినాడు.

వెదురు కర్రలతో తయారుచేసిన త్రాటిని పట్టుకొని, గనుపులమధ్య బొటనవ్రేళ్ళు దోప్పించి మెల్లగా మెట్లు దిగుతూన్నట్లు చెట్టుక్రిందకు పోతున్నాడు. ఏపినారత్రాటిని ఆపుగా పట్టుకున్నాడు. అప్పటికే చాలదూరం దిగజారినాడు. కొండగాలి వీసుగుతూంది. ఆ గాలికి చెట్లన్నీ ఊగి అరణ్యమంతా కదిలిపోతూంది. కొండుగాడు ఊయల ఊగినట్టు ఒకవైపునుండి మరొకవైపుకు ఊగిపోతున్నాడు. గాలి వాడిని విసిరివేస్తూంది. అక్కడక్కడా కత్తిలాంటి బండలు వరుసచేరి ముందుకొచ్చి ఉన్నాయి. చాకచక్యంతో వాటిని తప్పించుకుంటూ క్రిందకు పోతున్నాడు. ఎంకిమనసు కల్లోలంగాఉంది.

తేనె తియ్యటం మాటలతో పనిగాదు. కత్తిమీద సాములాంటిది. ఎంకిగుండెలు దడదడలాడి పోతున్నాయి. తన బావ ఏమౌతాడో ఏమో అనే భయం వరసరాని పరిభ్రమిస్తూంది. సుబ్బడైనా తన ప్రక్కనుంటే అదో ధైర్యంగానైనా ఉండేది. వాడు ఆ చల్లనీడల్లో పడుండి సుషుప్తిలో మునిగి పోయినాడు.

హఠాత్తుగా, అనుకోనివిధంగా వినీలాకాశం ముసురుకున్న కారుమబ్బులు పంఘరించుకొని పడినపిడుగులా రామిగాడు అక్కడ ప్రత్యక్షమయినాడు. అంతవరకు వాడెక్కడ పొదలమాటున పొంచిఉన్నాడో! కొండుగాడిమీద పగతీర్చుకోవాలని, ఎంకిని తనదాన్ని చేసుకోవాలని, వాడు వీరిని వెంబ

(46-వ పేజీచూడండి)

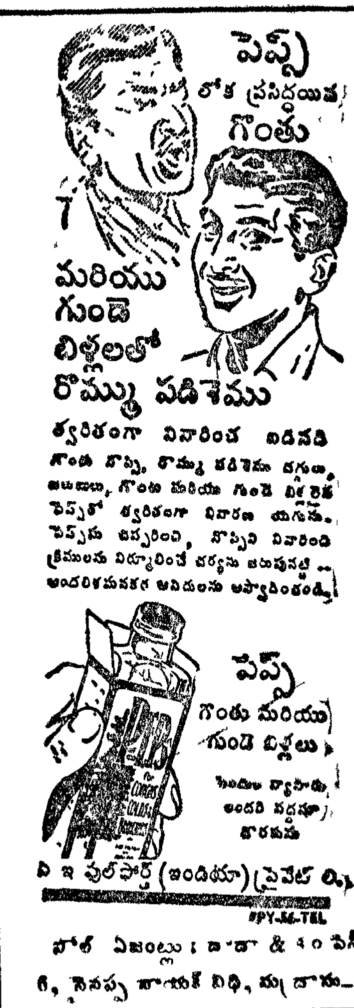

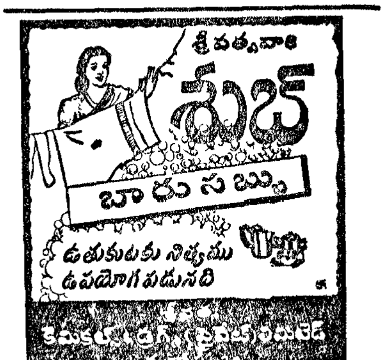

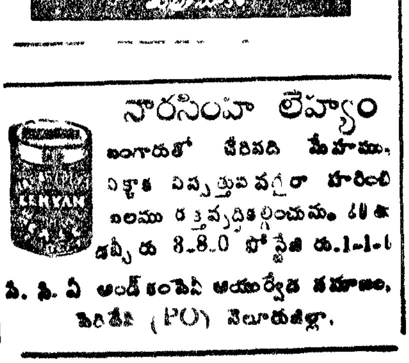

బలిపీఠం

(87-వ పేజీ తరువాయి)

ఊంచిపట్టున్నాడు. రామిగాడి చేతిలోని కత్తి వదులు చేరి తళతళ మెరిసిపోతూంది. అప్రయత్నంగా రామిగాడిని చూచి ఎంకి నిర్ఘాంతపోయింది. పూర్వస్మృతులు మెలికలు తిప్పుకుంటూన్న ఎంకి శిలాప్రతిమలా నిశ్చలంగా నిలబడిపోయింది. అనుకోని అవాంతరం నెత్తికెక్కినట్టుమాత్రం తెలిసికోగలిగింది. ఆమెలో ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి.

రామిగాడు తన చేతిలోని కత్తిలో చెట్టుకుబిగించియున్న జంట్రాళ్ళను తెగగోసినాడు. ఎంకి తన రెండుచేతులలో ఆ రెండుతాళ్ళను గట్టిగాపట్టుకొని వెర్రిగా అరిచింది. ఎంకి ముందుకు లాక్కుపోతూంది. రామిగాడు ఎంకి నడుము గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. కొండుగాడు ఏదో ఉపద్రవంజరిగిందని తెలిసికొని ఎంకిని హెచ్చరిస్తూ పైకి ఎగ్రబాకుతున్నాడు.

ఎంకి రామిగాడ్ని అసహ్యించుకొని నానా రకాలుగా తిడుతూంది. ఇకనైనా వదిలిపెడితే తన బావను కాపాడుకుంటానని బ్రతిమలాడుకుంది. కాని రామిగాడికి ఇంతకన్నా మంచి అవకాశం దొరకదు. ఎంకి ఎన్నో తియ్యటిమాటలు చెబుతూ ఒంగపోతున్నాడు. రామిగాడిమాటలు ఆమె వినిపించుకుందికాదు. అంతలోనే సుబ్బిగాడు పరుగుపరుగున అచ్చటికొచ్చినాడు. ప్రక్కనున్న బలమైన కగురుకర్రతీసికొని శక్తినంతా వినియోగించి రామిగాడి తలకు సరిగా విసిరాడు. ఆ దెబ్బతో రామిగాడు నేలకొరిగినాడు. పొలికేక పెట్టిన ఎంకి తన చేతిలోని త్రాళ్ళను విడిచిపెట్టింది. కొండుగాడు ఏ బండరాతిమీద పడిపోయాడో, ఏ గుండుమీద కూలిపోయాడో, ఎవరికి తెలుసు?

ఆ దుస్సంఘటనతో ఎంకి తలంతా పిండికొట్టినట్లయింది. ఆమె గుండెల్లో వేయి సూదులు ఒక్కపర్యాయం చొచ్చుకున్నట్లయినాయి. ఆమెలో ఆవేశం పొంగింది. ఆమె హృదయం దహించుకుపోతూంది. తన భవిష్యత్ జీవితం కుప్పకూలిపోయింది. నిరాశ, నిస్పృహాలకలయికతో ఆమె మనసు కల్లోలమయింది. తన జీవితపు పట్టుగొమ్మ విరిగి నేలకొరిగింది. ఆమెచూపులు తీక్షణంగా రామిగాడివైపు చూచినాయి. వాడు పైకి లేచే పరిస్థితిని పూర్తిగా కోల్పోయినట్లున్నాడు. నేలంతా చుట్టుకొని అతికష్టంమీద ప్రాకుతున్నాడు. వాడి ముక్కుల్లోంచి రక్తపు బిందువులు పడిసి పడుతున్నాయి.

రామిగాడ్ని చూచిన ఎంకికండ్లు ఎర్ర రంగు పులుముకున్నాయి. పండ్లు అప్రయత్నంగా పటపటలాడినాయి. ఆమెలో ఏదో ఉద్వేగం ఉప్పొంగింది. కణత నరాలు కొట్టింది. ఎంకి పైటకొంగు నడుముకు బిగించుకుంది. తన ఆశలన్నీ నేలమట్టంచేసిన రామిగాడ్ని బ్రతకనివ్వకూడదనుకుంది. ప్రక్కకు చూచింది. పెద్దగుండు. మోయలేని బరువుఅయినా అమాంతంగా దాన్ని లంకించుకొని పైకెత్తింది. కోపంలో అంత బరువైన గుండు తేలికగా పైకిలేచింది. రామిగాడు ఇక తన చావుసిద్ధమనుకున్నాడు. తనజీవితం ఆ క్షణానికి ఆఖరనుకున్నాడు. రెండు చేతులు కష్టసాధ్యంతో పైకెత్తి ఎంకికి నమస్కరించినాడు. తన తప్పు క్షమించమన్నట్లు, జాలిగా, దీనంగా ఎంకివైపు చూచినాడు. కళ్ళనిండుకు కన్నీరు కార్చినాడు. కాని వాడిచూపులు ఎంకిని కరిగించేవి కాదు. ఆ సమయాన ఆమెకంత ఓర్పులేదు. సర్వస్వము తనబావే ననుకున్న కొండుగాడ్ని బలిగొన్న ఈ దుర్మార్గుడు క్షమార్హుడు కాదనుకుంది. పగసాధించే పన్నగంలా తన మనసును కట్టుదిట్టం చేసుకుంది. కండ్లు గట్టిగా మూసుకుంది. జరుగబోయే బీభత్సం ఇక చూడలేననుకుంది. తనచేతిలోని గుండు రామిగాడి నెత్తికి సరిగా వదిలిపెట్టింది. రామిగాడితల బ్రద్దలైపోయింది. వాడి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు అనంతవాయువులో కలిసిపోయాయి.

6

“ఇక మనం మెల్లగా నడక సాగిద్దాం. రేపు సాయంసంధ్యకుగాని మన గమ్యస్థానం చేరుకోలేం” అంటూ తుపాకి భుజంమీద వేసుకొని ముందుకు కదిలాడు భూపతిరాజు. అతన్ని అనుసరిస్తూ సాగిపోతున్నాను. నేను విన్న కథను ఆలోచనల్లో మెలికలు తిప్పుకుంటూ, అందులో సహజత్వం ఎంతమాత్రముందో తర్కించుకుంటూ నడుస్తున్నాను. ఏటి వడ్డునే చెట్ల నీడల్లో ప్రయాణం చేస్తూ మరుసటిరోజు సాయంకాలానికి అనుకున్న ప్రాంతం చేరుకున్నాము.

మేము ఆ ఎత్తయిన పేటుమీద కూర్చున్నాం. అక్కడున్న మర్రిచెట్టు ఎన్ని సంవత్సరాల నాటిదో? దాని వ్రేళ్లు మూలాలంతగా బలసిపోయి అక్కడక్కడా భూమిని పగలదీసికొని పైకి కనుపిస్తున్నాయి. దాని ఊడలు జానపద కథల్లో చిత్రించిన రాక్షసుల తలవెంట్రుకల్లా ఊగిపోతున్నాయి. ఆ పేటుకు పైభాగాన మరొక పేటు, చూచేందుకు మబ్బుల్ని తాకుతూన్నట్లుకన్పిస్తూంది. ఆ ప్రాంత మంతా చెట్ల నీడలతో నిండి ఉంది. మేమూ చెట్టుక్రింద ఒక విశాలమైన చదునైన బండమీద కూర్చున్నాము. మాకు రెండు వేపులా చెట్ల ఆకులు, రకరకాల తీగ

తరచుగా మూత్రవిసర్జన

తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుల్ల చేయడమే కాకుండా ఈవ్యాధి, తనబంధలో చిక్కినవారిని అరోజా కారోజా మృత్యువుకు ఆసన్నము చేయును. ప్రథమదశలో శారీరక మానసిక శ్రమలకు యిచ్ఛగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపుమాంద్యము, తొడల్లో నమ్మురి, నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి బాధచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించకున్నచో, అధికదాహం, ఆకలి, గొంతు సోసియుండుట, దురదలు, కాళ్ళలో వగుళ్ళు, తూకం తగ్గడం, శరీరమంతా పోటు, కీళ్ళ నొప్పులు, కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాచపుండ్లు. ఇట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవింపవచ్చును.

“వీనస్ ధారక్” మాత్రలు వాడి అనేకవేల మంది తమబాధలనుండినివారణపొంది మృత్యుకరాళమునుండి రక్షింపబడిరి. “వీనస్ ధారక్” శాస్త్రీయ పద్ధతులమీద ప్రాచీన యునాని వైద్యవిధానం ప్రకారం అమూల్య ఓషధుల శాకపదార్థముల, స్వాభావిక క్షారముల సారముతో తయారైనవి. “అమిత దాహముతగ్గి... పలుమారు మూత్రవిసర్జనచేయు అవసరము 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలాభాగము నివారణమగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా స్వస్థత చేకూరిన ట్లనిపించును” “వీనస్ధారక్”కొద్దివ్యయముతో సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పథ్యము లేదు. నిరాహారముతోనుండే అవసరంలేదు. రోగులు పుష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ రకాల ఆహారపదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములుగల ఇంగ్లీషుకరపత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపబడును.

ధర : 50 మాత్రల సీసా రు 6–75.

ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము.

లభించు స్థలము :

Venus Research Laboratory (A.P.W)
P O Box No 587, Calcutta

డాక్టర్ డిగ్రీ పొందండి !

ఇంటిలో తీరికగా కూర్చొని వుండి, పోస్టల్ ట్యూషన్ పొంది, ప్రభుత్వ రిజిస్ట్రేషన్ పొందిన కాలేజి ద్వారా మీరు డిప్లొమా పొందవచ్చును ఉచిత ప్రాస్పెక్టస్ వ్రాయండి

Indian Homoeopathic College
(AWM) Jullundur City

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి
అరుణా
స్త్రీల టానిక్
ఆయుర్వేదాశ్రమం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మద్రాసు

RATNAM'SN-OIL

అంగనరములు బలహీనత చెంది చిన్నదనమో తిరిగి యుధాప్రకారం అయి పోయి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం|| ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ 10 లు వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇంగ్లీషు స్పెషల్ రకం అర్జంటుగుణమునకు రూ 25-0-0 లు

డాక్టర్ రత్నం సన్స్, (Estd 1904) మూసా పేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూరా గేటు వద్ద, హైద్రాబాదు 24 A. P

దాబా ఇళ్లు అమ్మకము

(1) చక్కని దాబా : కట్టడపు అవరణం 1200 చ|| అ|| ఇంటి స్థలం 750 చ|| గ|| సత్యనారాయణపార్కు రోడ్, రామలింగేశ్వర పేట, తెనాలి, యందున్నది. రు 28,000 లకు లేక ఆప్రాంతమునకు విక్రయింబడును.

(2) తెనుకు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ కాలనీ యందున్న మరొక దాబా కట్టడపు అవరణం 1200 చ|| అ|| మొత్తం స్థలం 1000 చ|| గ|| రు. 28,000 లకు లేక ఆప్రాంతమునకు విక్రయించబడును. వి. ఎల్. నారాయణ, 30, IIవ మెయిన్ రోడ్, గాంధీనగరం, మద్రాసు-20

బలిపీఠం

లతో అల్లిబిల్లిగా దట్టంగా అల్లుకుపోయి ఉన్నాయి. మేమున్న చోటుకు పైనుంచి ఒకవైపు గలగల దూకే చిన్న జలపాతం. మరొకవైపు జలజల పారే సెలయేటి ప్రవాహం. అక్కడక్కడా ఏర్పడ్డ చిన్న గుంటలు ఆ ప్రవాహపు నీటిని నింపుకొని తేటపడి ఉన్నాయి. ప్రవాహపు గతి తీవ్రంగా ఉన్న చోట ఆ సెలయేరు మెలికలు తిరిగి వింత గానాన్ని విన్పిస్తూ పరుగులు తీస్తూంటుంది. జలపాతపు నీరు దుమికే చాలులో నిగనిగమనే మెరుపు ప్రతిఫలిస్తూంటుంది. సెలయేటి ప్రవాహపు గతి ననుసరించి చూసే కనుచూపు మేరలో వింతకాంతులు పైకి లేచి లేడిపిల్లల్లా గంతులేస్తూంటవి. ఆ యేరు అరణ్యప్రాంతంలో కొన్ని చిన్న గుట్టల్ని ప్రదక్షిణం చేసికొని పచ్చటి కొండను కొండ కాని కనుమరుగై పారిపోతుంది. తను ప్రవహిస్తున్న ఆ పురాతన అరణ్యపు హృదయంలోని కథలను అది గుసగుసలద్వారా మనకు విన్పిస్తూంటుంది. ఆ ప్రకృతి రామణీయకతను తిలకిస్తూ ఇద్దరం నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నాం.

అంతలోనే "బావా బావా బావా!" అనే ప్రశాంతమయిన ధ్వని వినిపించింది.

"ఏమిటా శబ్దం? ఎందుకలా విన్పిస్తూంది?" భూపతిరాజును ప్రశ్నించాను.

"ఆ శబ్దమా! ఎంకి తన బావకొరకు తిరుగుతూ అరుస్తూంది!" అసలు విషయం తెలియజేసినాడు. ఆశ్చర్యంగా కళ్ళప్పగించి అతని కళ్ళల్లోకి చూచినాను అతను మౌనంగా ఉదాసీనంగా పరిసరాలను చూస్తూ అన్నాడు: "ఎంకి ఈ అడవి ప్రాంతమంతా కలయ తిరిగింది. ఆ కోనకు క్రింది ప్రాంతమంతా వెదకింది. చిన్న చిన్న చెట్లను ఆపుచేసికొని అగాధమైన లోతు లోయల్లోకి నడిచింది. అక్కడున్న రాళ్లన్నీ గాలించింది. కనీసం కొండుగాడి అస్థిపంజరమయినా కనుపిస్తుందనే ఆశతో, బావను పలుకరిస్తూ, మూలమూలలన్నీ కలయ తిరిగింది. ఉన్నట్లుండి ఆమె పాదాలకు ఏదో గట్టిగా తగిలింది. ఎంకికి దెబ్బతిన్నట్లయింది. తలవంచి దృష్టి సారించింది. అది కపాలం. ఆకారం ఎవరిదయిందీ స్పష్టంగా కనుపించకపోయినా అది కొండుగాడి పుర్రెనని పోల్చుకోగలిగింది. దాన్ని మనసారా తన హృదయానికి హత్తుకుంది. అరణ్యమంతా ప్రతిధ్వనించేట్లు విలపించింది. సెలయేటి శబ్దం ఆమె కష్టంలో పాలుపంచుకున్నట్లు ఆ విద్యుత్ శ్రుతికల్పింది.

ఎంకి శరీరం స్వాధీనం తప్పింది. పాదాలు గతితప్పి పడుతున్నాయి. నేత్రాలు ఘోరంగా తెరచుకొని ఇరువురుదారుల్ని చూస్తున్నాయి. ఎంకి నడకలో అ ఉం గ డు గు వా కన్నీటి మొక్కలు వలె ఆ త్రోవను ప్రదక్షిణ చేస్తున్నాయి. కడగ మనం కూర్చున్న బండ మీదనే ఉంచుకొని దానివైపే చూస్తూ పూర్వస్మృతులు నెమరువేసుకుంటూ ఉండేది.

కొద్దిరోజులకు ఎంకి నాన్న, తమ్ముడు, సుబ్బడూ ఆమెను కలుసుకున్నారు. ఇంటికి రమ్మని ప్రతిమాలాడారు. సుబ్బడు ఎంకి కాళ్లు పట్టుకొని బంగపోయినాడు. కాని ఎంకి వారి మాటలు వినిపించుకోలేదు. కడకు ప్రేమతో తెచ్చిన అన్నం కూడా ముట్టలేదు. దాన్నంతా పిచ్చిదానిలా విరజిమ్మేసింది. రాత్రిగా మాట్లాడేది. "బావా. బావా." అంటూ కేకలేసేది. కొండుగాడి శిథిల కపాలాన్ని హృదయానికి హత్తుకొని ఘోరున బాపోయేది. ఎంకి వైఖరికి వారు విసుగోయారు. ఆమెను ఇంటికి తీసుకెళ్ళేందుకు తమశక్తినంతా వినియోగించారు. ఆమెను ఒప్పించలేక విఫలులయినారు. ఎంకిని ఒంటరిగా వదలి తిరోగమించినారు.

ఎంకి కొద్దిరోజులకే నీరసించిపోయింది. ఆమె శారీరకంగా కూడా చిక్కి శల్యమయింది. పైగా కొండజ్వరం ఆమెను ఆవహించి పీడించనారంభించింది. ఆనాటికానాటికి ఆమె గొంతు నిరంతరం ఏడ్పుటంతో జీరపోయింది. మెల్లగా హీనస్వరంతో "బావా బావా" అంటూ కలవరించేది. క్రొంగలేని ఆమె కంఠం చిగురుటాకులా వణికేది.

ఆనాటి రాత్రి ఎంతకాలమయి ఉంటుందో చెప్పలేము. ఆకాశంలో తాండవం చేసుకున్న మేఘపుంజాల పరుగులు. విపరీతంగా హోరుమని వీచే ఈదరగాలి. అడవంతా నిశ్శబ్దం [illegible] చేస్తూంది. మేఘాల సంఘర్షణలో [illegible] — [illegible] మెరుపులు, ఫెళ ఫెళా ఉరుములు, కొండపోతలాంటి వర్షపు ధారలు, సెలయేళ్లు పొంగి వేగాన్ని మించి పయనిస్తున్నాయి. జలపాతం గంతులు వేసి దుముకుతూంది. ఆ ప్రాంతమంతా [illegible] [illegible] ఒకరకమైన [illegible]. [illegible] గౌమ్య[illegible] విశాలమైనబండ. ఆ బండ మీద మృత్యువుతో పోరుసల్పుతూన్న ఎంకి. అమాంతంగా బరువైన కొమ్మ ఆమెమీదనే పడింది. ఆ అందాలపాలవెల్లి, సుగుణాలకల్పవల్లి, రూపానకనకవల్లి, అమాయకురాలైన ఆ పల్లెపడుచు గుక్కెడు ప్రాణం జారిపోయింది.

'బావా. బావా' అనే అస్పష్టధ్వని ఈనాటికీ విన్పిస్తూ జలపాతం వింతస్వనంతో మిళితమై ఆ సెలయేటిలో సాగిపోతూంటుంది" ★